

Plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Stigtomta förskola

Upprättad datum: mars 2019

Innehållsförteckning

Datum för planens giltighet.....	3
Syfte.....	3
Lagar av relevans för Planen.....	3
Skollagen (2010:800)	3
Diskrimineringslagen (2008:567).....	3
Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.....	4
FN:s barnkonvention.....	4
Läroplan för förskola, Lpfö18.....	4
Definitioner	4
Kränkande behandling	4
Diskriminering.....	4
Diskrimineringsgrunder i diskrimineringslagen	5
Former av diskriminering.....	5
Likabehandling.....	6
Upprättande av Planen	6
Främja, förebygga och åtgärda.....	6
Utvärdering av förra årets kartläggning, mål, insatser och ev anmälningsärenden	7
Undersök	7
Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder	7
Mål och främjande och förebyggande åtgärder.....	7
Akuta åtgärder	7
Rutiner för åtgärder vid kränkningar.....	8
Utvärdering och uppföljning.....	9
Kommunikation och delaktighet	9
Matris	9
Bilaga 1, Trygghetsvandring.....	11
Bilaga 2, Normkritisk vandring.....	12

Datum för planens giltighet

Mars 2019 – juni 2020

Syfte

Alla barn och elever har lika rättigheter. I vårt arbete med Plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling främjar vi barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder. Arbetet bedrivs för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla som arbetar i verksamheterna utgår från ett normkritiskt förhållningssätt, den värdegrund som våra läroplaner föreskriver samt relevanta lagar. Barn och elevers delaktighet i arbetet med planen framgår tydligt.

Alla som befinner sig i våra verksamheter, barn/elever, personal och vårdnadshavare, känner till hur vi arbetar och vet vart man kan vända sig i frågor som berör diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Lagar av relevans för Planen

Skollagen (2010:800)

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Verksamheten måste bedriva ett målinriktat arbete och genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att barn/elever utsätts för kränkande behandling. Verksamheten är skyldig att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Skyldigheten att anmäla och utreda innebär att personalen måste anmäla till förskolechef/rektorer om de får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Förskolechef/rektorer anmäler till huvudman, som är skyldig att se till man snabbt utreder och vidtar åtgärder för att förhindra att det fortsätter förekomma. Varje verksamhet ska årligen upprätta en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Diskrimineringslagen talar om att vi inte får diskriminera någon i vår verksamhet. Om vi får veta att någon anser sig diskriminerad eller trakasserad är vi skyldiga att utreda och vidta åtgärder. Vi ska arbeta med aktiva åtgärder, som innebär ett förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter. Det förebyggande arbetet ska ske genom att undersöka om det finns risker för diskriminering eller hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheter. Utifrån undersökningen analyseras orsakerna till upptäckta risker och brister. Förbyggande och främjande åtgärder vidtas, följs upp och utvärderas. Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras löpande.

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling

En plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen/eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens/elevernas deltagande ska anpassas efter ålder och mognad.

FN:s barnkonvention

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.

"Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras."

(FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 2)

Läroplan för förskolan, Lpfö18

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratisk grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar i förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

(Läroplan för förskolan, Lpfö18, s. 5)

Definitioner

Kränkande behandling

En kränkning är ett beteende som är oönskat och kränker värdigheten utan att ha ett samband med diskrimineringsgrunderna. Det är barnet/eleven som är utsatt som avgör vad som är oönskat och kränkande. För att det enligt lag ska vara fråga om kränkning måste kränkningen vara märkbar och tydlig.

Kränkningar regleras av skollagen och bevakas av Barn- och elevombudsmannen.

Diskriminering

Med diskriminering menas att någon missgynnas eller kränks och kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna. Det är absolut förbjudet för vuxna i förskola och skola att kränka barn.

Diskrimineringar och trakasserier regleras av diskrimineringslagen och bevakas av Diskrimineringsombudsmannen.

Vårt ansvar är detsamma oavsett vad det kallas.

Diskrimineringsgrunder i diskrimineringslagen

Kön: Man eller kvinna.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Att inte definiera sig som kvinna eller man eller ge uttryck för att tillhöra ett annat kön. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas socialt kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Etnisk tillhörighet: Innebär en individs nationella och etniska ursprung. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster, t ex samer och romer, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter.

Religiös övertygelse: Religion eller annan trosuppfattning. Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism och ateism.

Funktionshinder: en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är något som en person har, inte något som en person är. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer (till exempel allergier, dyslexi, hörsel- och synskador mm.)

Sexuell läggning: Definieras av lagen som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder: Hur länge man har levt.

Former av diskriminering

Direkt diskriminering avser att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan, och det har samband med diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering handlar om att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan missgynna personer utifrån diskrimineringsgrunderna.

Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att man inte har vidtagit åtgärder för tillgänglighet (så att personen kommer i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning). Åtgärderna ska vara skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och ta hänsyn till bl.a. ekonomiska och praktiska förutsättningar.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och har ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Instruktioner att diskriminera innebär att order eller instruktioner att diskriminera någon lämnas till någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande.

Både **trakasserier** och **kränkande behandling** kan vara fysiska (knuffar, sparkar slag), verbala (nedsättande ord, förlöjliganden, ryktesspridning, hot), psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer) och texter/bilder (teckningar, lappar, fotografier, sociala medier). Verksamheten har ansvar för kränkningar t e x nätmobbing som äger rum på fritiden om det får åverkan på verksamhetstid.

Personalen får inte utsätta barn/elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att denne eller en vårdnadshavare eller förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Likabehandling

Alla barn och elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika.

Upprättande av Planen

Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska upprättas årligen. Det ska finnas en plan för varje enskild verksamhet. Planen ska fungera som ett förebyggande verktyg och vara anpassad till de behov som kommit fram vid kartläggningen. Utifrån kartläggningen analyseras orsaker till upptäckta risker diskriminering, trakasserier och kränkande behandling eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten. Barnen/eleverna vid verksamheten ska vara delaktiga i arbetet med planen. I planen framgår vilka främjande och förebyggande åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året och kan ses som en dokumentation av det arbetet och de rutiner som upprättas. En redovisning av hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan. Planen ska innehålla främjande åtgärder för samtliga diskrimineringsgrunder. Fritidshem och förskoleklass ska synliggöras i planen.

Främja, förebygga och åtgärda

Främjande arbete avser det arbete som ständigt pågår utan att föregås av något särskilt problem. Det syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och bidra till en miljö där alla känner sig trygga och utvecklas. Arbetet berör alla och ska omfatta alla diskrimineringsgrunderna.

Förebyggande arbete syftar till att avvärja risker i den egna verksamheten, risker som man har upptäckt genom kartläggning av barnens och elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningen kan till exempel omfatta platser, situationer och delar av verksamheten där de upplever otrygghet eller att kränkningar sker. Det förebyggande arbetet handlar om att dokumentera, analysera och kritiskt granska sin verksamhet. Kartläggningen kan också omfatta det främjande arbetet.

Åtgärder handlar om att det finns rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när barn och elever har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling. Det handlar om ansvarsfördelning, anmälan till förskolechef/rektor och huvudman och rutiner för utredning och dokumentation.

Utvärdering av förra årets kartläggning, mål, insatser och ev anmälningsärenden

Stigtomta förskola är en helt nyöppnad förskola med fyra hemvister. En hemvist finns kvar i gamla byggnaden och tre hemvister finns i den nybyggda förskolan/skolan. I den gamla byggnaden finns våra yngsta barn. På grund av omorganisationen finns inga tidigare planer att utgå från och vi skapar därför ett nuläge med denna plan.

Undersök

Barnen på hemvisterna i den nya byggnaden kommer under våren att göra en trygghetsvandring både inomhus och utomhus. I kartläggningen utgår vi från alla diskrimineringsgrunder genom att själva vara uppmärksamma på risker och hinder.

Under hösten när det har kommit nya barn görs en trygghetsvandring igen.

Ansvarig personal/Trygghetsgrupp gör en "normkritisk vandring" på samma sätt och tittar på miljöer utifrån alla diskrimineringsgrunder och är uppmärksam på risker och hinder.

Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder

Här kommer vi att fylla i utifrån de vandringar vi gör.

Mål och främjade och förebyggande åtgärder

Alla barn och vuxna känner sig trygga och välkomna på vår nya förskola.

All personal känner till vår plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Alla personal vet hur de ska gå till väga om ett barn eller en vuxen upplever sig utsatt för diskriminering eller kränkande behandling

Akuta åtgärder

När det gäller barn, så är det pedagoger och chef som ansvarar för åtgärd, och när det gäller vuxen så är det chef som ansvarar för åtgärd.

- Samtal med den som upplever sig utsatt
- Samtal med den som upplevs utsätta
- Samtal med vårdnadshavare till den som känner sig utsatt och till den som upplevs utsätta. (Gäller minderåriga)

- Informera chef som anmäler och följer upp
- Vidta åtgärder
- Följ upp ärendet och utvärdera åtgärderna
- Dokumentera alla punkter löpande (se blankettstöd på IN/Platina)

Rutiner för åtgärder vid kränkningar

Redan en misstanke om att kränkningar förekommer ska leda till att en utredning görs.

Rutiner vid kränkningar mellan barn

- Vid enskilda incidenter pratar vi med barnen. Föräldrar kontaktas vid behov.
- Den personal som håller i samtalen är även ansvarig för att vårdnadshavare informeras.
- Allvarlig kränkning utreds och föräldrar kontaktas.
- Utredning som dokumenteras ska vara omfattande och belysa problemet som uppstått från olika synvinklar.
- Hur man går vidare och vilka åtgärder som sätts in beror på det enskilda fallet.
- De åtgärder som vidtas ska dokumenteras.

Rutiner när vuxna kränker barn

- Alla vuxna är skyldiga att gripa in vid misstankar om att någon vuxen kränker ett barn.
- Detta ska sedan rapporteras till förskolechef som utreder det inträffade.
- Utredningen dokumenteras.
- Förskolechef tar sedan beslut om hur vårdnadshavare ska informeras.
- Det är förskolechefs ansvar att vidta de åtgärder som krävs i enlighet med de lagar och förordningar som finns.
- De åtgärder som görs ska dokumenteras och vårdnadshavare hålls underrättade om vad som sker.

Rutiner när vuxna kränker vuxna

- Den som uppmärksammar diskriminering eller kränkande behandling har ansvar för att kontakta förskolechef.

- Den som anser sig blivit utsatt för kränkning har ansvar för att kontakta förskolechef.
- Förskolechef ansvarar för att arbeta efter arbetsskyddslagens föreskrifter om åtgärder mot kränkande behandling.

Utvärdering och uppföljning

Förskolechef och barnhälsogrupp har regelbundna avstämningar och uppföljningar.

Kommunikation och delaktighet

Genom trygghetsvandringen lyssnar vi på barnen. De görs delaktiga i insatserna genom diskussion och att deras förslag på lösningar tas till vara. I diskussionerna skapas möjligheter att synliggöra barns rättigheter.

Matris

Mål	Åtgärd	Ansvarig	Datum för utvärdering
Alla barn och vuxna känner sig trygga och välkomna på våra nya förskola.	Trygghetsvandring	Förskolechef	Juni 2019 Dec 2019
All personal känner till vår plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.	Planen går igenom på APT datum...	All personal (med extra ansvar för förskolechef)	Juni 2019 Dec 2019
Alla personal vet hur de ska gå till väga om ett barn eller en vuxen upplever sig utsatt för diskriminering eller kränkande behandling	Information på APT datum...	All personal (med extra ansvar för förskolechef)	Juni 2019 Dec 2019

